

[Paul Holt.]

tistiske Efterretninger“, kan man se, at det er lykkedes at fastholde Leveomkostningerne paa det samme Niveau i Løbet af de sidst forløbne Aar. Sammenligner man med andre Landes Leveomkostninger, vil man gøre den Iagttagelse, at Leveomkostningerne f. Eks. i et Land som De forenede Stater, hvor man netop er gaaet bort fra Priskontrollen, viser en betydelig Stigning. Disse Iagttagelser vil gøre det klart for enhver fornuftig Mand, at man skal være meget varsom med en Ændring af Priskontrollen under de nu herskende Forhold. Det, det gælder om, er da at faa Lovens Administration tilrettelagt paa en saadan Maade, at de ubehagelige Virkninger, der følger med en saadan Lov, i størst mulig Udstrækning bliver formindsket. I den Forbindelse maa man sige, at det er nyttigt, om hele Priskontrollen kommer under en vis offentlig Kontrol, saaledes som det for øvrigt er foreslaaet af Arbejderbevægelsens Erhvervsraad i den Skrivelse, der er aftrykt som Bilag til Forslaget, og man maa vel ogsaa i denne Forbindelse udtale, at det er rimeligt, at Haandværket bliver repræsenteret i Priskontrolraadet som fremført i en af Skrivelserne, der er aftrykt som Bilag.

Naar man har drøftet Spørgsmaalet om Priskontrolraadet i Forhold til hele den økonomiske Politik, har man haft en Tilbøjelighed til at tage Standpunkt ud fra en eller anden bestemt Idé, et eller andet bestemt System. Man har enten hævdet, at Priskontrol som saadan skulde være noget godt, eller man har hævdet, at det skulde være noget slet. Heroverfor maa vi mene, at det er en gal Maade at stille hele denne Diskussion op paa. Priskontrol har ikke noget Formaal i sig selv. Priskontrol er et Middel i Statens Haand til at varetage væsentlige Samfundsinteresser. Naar det drejer sig om at fremskaffe fornødne Varer og faa dem fordelt paa en rimelig Maade, saaledes at alle Dele af Samfundet faar Del i disse Varer, er det nødvendigt, at Samfundet griber ind. Det har vist sig, at den almindelige, helt frie Privatøkonomi ikke har kunnet klare denne Opgave; altsaa maa Samfundets Organisation, Staten, træde til. Den enkeltes, den private Økonomi har jo heller ikke samfundsmæssigt set noget Formaal i sig selv, men er, set fra Samfundets Synspunkt, kun et Middel til at opnaa visse Maal, og man maa derfor indrømme Nødvendigheden i den givne Situation af, at der gøres et Arbejde fra Samfundets Side af priskontrollerende Karakter. Man kan aldrig sige, at et saadant

Samfundshensyn er overflødigt. Det maa altid være saaledes, at Samfundet maa kunne gribe ind gennem sine Organer, hvis den i Øjeblikket eksisterende økonomiske Organisation ikke formaar at fremskaffe de fornødne Goder.

Under de Forhold, hvorunder vi lever nu, maa man derfor gaa med til at støtte et Forslag som det her fremsatte, idet vi dog fra vor Side først kan tage vor endelige Stilling, naar Udvalgsbehandlingsens Resultat foreligger.

Stareke: Prisloven griber dybt ind i Forholdet mellem Forbruger og Producent og Handelsmand. Prislovens Mening er at beskytte Forbrugerne. Under Krigen havde den en vis Mening, fordi mange Varegrupper paa Grund af manglende Tilførsel havde monopolatlig Karakter. Der er noget ukommeratligt i at udnytte en saadan Situation over for andre til at tilvende sig Aagerpriser, og i saadanne Tilfælde, hvor der foreligger Standsning af Tilførslerne, har en Prislov en Mening.

Forbruget er det oprindelige og almenmenneskelige. Alle Dyr er Forbrugere, og alle Mennesker er Forbrugere, men det, der skiller Dyr og Mennesker fra hinanden, er dette, at Mennesker foruden at være Forbrugere ogsaa er Producenter. Produktion er noget, som opstaar meget sent, og Produktionens Mening er den at kunne give et rigere Forbrug. Til Gengæld hænger Produktionen sammen med Kulturlivets Udvikling. Den tredje vigtige Faktor i Erhvervslivet foruden Forbrug og Produktion er Handelen og Omsætningen, og den er ikke den mindst vigtige, fordi Handelens Opgave er at flytte Varer fra det Sted, hvor der er for mange af dem, til det Sted, hvor der er for faa af dem. Handelens Opgave er ligesom at formidle Udvekslingen af Varerne, fordi al Handel i sin Natur er Varebytte, og det gælder baade Handel inden for Landets Grænser og Handelen uden for Landets Grænser.

Naar man derfor først og fremmest skal se paa Forbrugernes Interesse og paa Forbrugets Frihed, maa man være klar over, at Spørgsmaalet hænger sammen med Varemængden og med Adgangen til Arbejdsmarken, Adgangen til Arbejdsplads og Raastoffer. Men det er Produktionen, der nu til Dags fremskaffer Hovedparten af den Varemængde, som Forbruget skal tage. Det, man plukker i Naturen, er kun en lille Del. Det er vigtigt at være klar over, at Handelen er det store Organ, der skal bringe